

Metodyka pracy adwokata i radcy prawnego w sprawach przestępstw oraz wykroczeń drogowych

Wydanie 3.

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Spis treści

Wstęp	XIX
Wykaz skrótów	XXVII
Wykaz literatury	XXXIII
Część I. Wybrane przestępstwa i wykroczenia drogowe – studium karnoprawne. Komentarz praktyczny z orzecznictwem	1
Rozdział 1. Przestępstwo prowadzenia pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego w ruchu lądowym (art. 178a KK)	3
1. Zagadnienia wprowadzające	3
2. Ustawowe znamiona	6
2.1. Przedmiot ochrony	6
2.1.1. Pojęcie dobra chronionego	6
2.1.2. Ogólny przedmiot ochrony	6
2.1.3. Rodzajowy przedmiot ochrony	6
2.1.4. Szczególny (bezpośredni) przedmiot ochrony	7
2.2. Strona przedmiotowa	8
2.2.1. Zagadnienia wprowadzające	8
2.2.2. Pojęcie prowadzenia	8
2.2.3. Pojęcie i rodzaje pojazdów	10
2.2.3.1. Pojazdy mechaniczne	10
2.2.3.2. Pojazdy niemechaniczne	12
2.2.4. Przestępstwo z działania o charakterze formalnym	12
2.2.5. Miejsce popełnienia przestępstwa z art. 178a KK	13
2.3. Podmiot	18
2.3.1. Podstawowe informacje	18
2.3.2. Definicja prowadzącego pojazd	19
2.3.3. Uczestnik ruchu	20
2.3.4. Pojęcie kierowcy i kierującego	21
2.4. Strona podmiotowa	21
3. Odpowiedzialność karna osoby prowadzącej w stanie nietrzeźwości holowany pojazd mechaniczny	24
4. Kara i środki karne oraz środki kompensacyjne	29
4.1. Zagadnienia wprowadzające	29
4.2. Zakaz prowadzenia pojazdów (art. 42 KK)	33

4.2.1. Zakres podmiotowy	34
4.2.2. Warunki orzeczenia przez sąd środka karnego z przepisu art. 42 § 1 KK	36
4.2.3. Zaostrzenie odpowiedzialności karnej za przestępstwa komunikacyjne od 15.7.2000 r.	37
4.2.4. Obligatoryjne orzeczenie zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na zawsze od 1.7.2010 r. i znaczenie pojęcia „wyjątkowego wypadku, uzasadnionego szczególnymi okolicznościami”	38
4.2.5. Rozszerzenie zakresu stosowania zakazu orzeczanego na podstawie przepisu art. 42 § 2 KK	45
4.2.6. Podwyższenie dolnej granicy ustawowego zagrożenia z przepisu art. 42 § 2 KK	46
4.2.7. Możliwość skrócenia przez sąd środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów	46
4.2.7.1. Podstawowe zagadnienia	46
4.2.7.2. Rola starosty przy orzeczeniu przez sąd zakazu prowadzenia pojazdów	47
4.2.7.3. Bieg zakazu prowadzenia pojazdów a faktyczne jego wykonanie	47
4.2.7.4. Konsekwencje nienałożenia przez sąd na skazanego obowiązku oddania dokumentu uprawniającego go do prowadzenia pojazdu	48
4.2.7.5. Uznanie za wykonany orzeczonego dożywotnio zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych	48
4.2.8. Obligatoryjność orzekania zakazu prowadzenia pojazdów	49
4.2.9. Skutki skazania	51
4.2.10. Podsumowanie	51
4.2.11. Przegląd orzecznictwa dotyczący środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów z przepisu art. 42 KK	52
4.2.11.1. Podmiot zakazu prowadzenia pojazdów z przepisu art. 42 KK	52
4.2.11.2. Przepis art. 67 § 3 i art. 42 § 2 KK w kontekście prawidłowej podstawy prawnej przy orzekaniu warunkowego umorzenia postępowania karnego ...	53
4.2.11.3. Konsekwencje orzeczenia lub zaniechania orzeczenia środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów na podstawie przepisu art. 42 KK	54
4.2.11.4. Administracyjne skutki orzeczenia środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów	62
4.3. Pozostałe środki karne	72
4.4. Środki kompensacyjne	73
5. Postacie stadialne i zjawiskowe	74
6. Zbieg art. 244 i 178a § 1 KK	75
7. Problematyka kwalifikacji prawnej zachowania sprawcy kierującego pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości, powodującego wypadek komunikacyjny w następstwie naruszenia zasad bezpieczeństwa	76

8. Zmiany dokonane ustawą z 7.7.2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy Nr 2024, Sejm RP IX kadencji)	77
9. Przegląd orzecznictwa	78
9.1. Przepis art. 178a § 1 KK	78
9.2. Przepis art. 178a § 4 KK	83
9.3. Przepis art. 178a KK, a zakaz prowadzenia pojazdów z art. 42 KK ...	91
9.4. Pojazd mechaniczny jako przedmiot czynności wykonawczej	93
9.5. Pojęcie środka odurzającego	94
9.6. Problematyka zbiegu art. 177 i 178a KK	95
Rozdział 2. Przepięstwo spowodowania wypadku drogowego (art. 177 KK)	99
1. Zagadnienia wprowadzające	99
2. Ustawowe znamiona	100
2.1. Przedmiot ochrony	100
2.2. Strona przedmiotowa	100
2.3. Podmiot	101
2.4. Strona podmiotowa	102
3. Odpowiedzialnoř karna instruktora i egzaminatora za spowodowanie wypadku lub wykroczenia drogowego (również w stanie nietrzeźwości) ...	104
4. Spowodowanie wypadku drogowego przez sędzię – wybrane <i>case studies</i>	110
5. Kara i środki karne oraz środki kompensacyjne	117
6. Zbieg przepisów oraz zbieg przestępstw	119
6.1. Pozorny zbieg przepisów pomiędzy art. 177 § 1 i art. 157 § 1 oraz art. 177 § 2 i art. 155 KK	119
6.2. Kumulatywna kwalifikacja prawna pomiędzy przepisem art. 177 § 1 i § 2 KK	119
6.3. Realny zbieg przepisów pomiędzy art. 162 i 177 KK	119
6.4. Kumulatywny zbieg przepisów art. 174 i 177 KK	120
6.5. Kumulatywny zbieg przepisów art. 177 i 179 KK	120
6.6. Realny zbieg przestępstw pomiędzy art. 289 i 177 KK	120
6.7. Idealny zbieg przestępstwa z art. 177 KK z wykroczeniem z art. 86 § 1 KW	120
7. Przegląd orzecznictwa	121
7.1. Znamiona strony podmiotowej	121
7.2. Naruszenie czynności narządów ciała na czas powyżej dni siedmiu ...	123
7.3. Tryb ścigania	124
7.4. Jednosprawstwo i współsprawstwo	125
7.5. Ocena przesłanek odpowiedzialności za czyn z przepisu art. 177 KK ...	126
7.6. Potrącenie pieszego	134
7.7. Pozostałe aspekty	137
Rozdział 3. Przepięstwo spowodowania wypadku drogowego w stanie nietrzeźwości, pod wpływem środka odurzającego lub w sytuacji zbiegnięcia sprawcy z miejsca zdarzenia (art. 178 KK)	143
1. Problematyka dotycząca charakteru prawnego przepisu	143
2. Kara oraz pojęcie zbiegnięcia z miejsca zdarzenia	144
3. Zmiany dokonane ustawą o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy Nr 2024, Sejm IX kadencji)	151

4. Przegląd orzecznictwa	153
4.1. Przepięstwa podobne z art. 178 § 1 KK. Koniecznoř powołaania w kwalifikacji prawnej czynu z art. 178 § 1 KK. Wypadek drogowy popelniony na szkodę osoby najbliŹszej w warunkach art. 178 KK jako przestęstwo wnioskowe	153
4.2. Nadzwyczajne obostrzenie kary w związku z przepisem art. 178 § 1 KK	154
4.3. Zbiegnięcie z miejsca zdarzenia z art. 178 § 1 KK	155
Rozdział 4. Wykroczenia związane z kolizjami drogowymi i prowadzeniem pojazdu w stanie po uŹyciu alkoholu lub podobnie działającego środka	161
1. Ustawowe znamiona	161
1.1. Przedmiot ochrony	161
1.2. Strona przedmiotowa	162
1.3. Podmiot	163
1.4. Strona podmiotowa	164
2. Kara i środki karne	164
3. Przegląd orzecznictwa	167
3.1. Przepis art. 86 KW	167
3.2. Przepis art. 87 KW	171
Część II. Zasady bezpieczeñstwa w ruchu drogowym. Komentarz praktyczny z orzecznictwem	179
Rozdział 1. Pojęcie zasad bezpieczeñstwa w ruchu lądowym	183
1. Zagadnienia wstępne	183
2. Nieskodyfikowane zasady bezpieczeñstwa	184
3. Skodyfikowane zasady bezpieczeñstwa	187
4. Reguły zwyczajowe jako szczególny rodzaj zasad	188
5. Przegląd orzecznictwa	188
Rozdział 2. Zasada ograniczonego zaufania	195
1. Uwagi wprowadzające	195
2. Okolicznořci prowadzące do utraty zaufania względem innego uczestnika ruchu	200
2.1. Zagadnienia wstępne	200
2.2. Cechy osobiste uczestników ruchu skutkujące utratą do nich zaufania	203
2.2.1. Bardzo młody wiek	203
2.2.2. Stan nietrzeźwořci uczestnika ruchu	207
2.2.3. Podeszły wiek lub pewne kategorie inwalidów	208
2.3. Nieprawidłowe zachowanie się uczestników ruchu	209
2.4. Szczególna sytuacja uzasadniona doŹwiadczeniem Źyciowym	211
2.5. Ogólne okolicznořci skutkujące koniecznořcią utraty zaufania do innych uczestników ruchu	218
3. Przesłanki zwalniające kierowcę od ponoszenia odpowiedzialnořci za zaistniałe zdarzenie	219
4. Podsumowanie	223
5. Przegląd orzecznictwa	223

Rozdział 3. Zasada ostrożności	229
1. Uwagi wprowadzające	229
2. Pojęcie „rozdważny kierowca”	229
3. Zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego	234
4. Przypisanie odpowiedzialności karnej kierowcy za spowodowanie wypadku komunikacyjnego	236
5. Podsumowanie	237
6. Przegląd orzecznictwa	237
Rozdział 4. Zasada szczególnej ostrożności	241
1. Zagadnienia wstępne	241
2. Sytuacje wymagające zachowania szczególnej ostrożności	242
3. Podmioty zobowiązane do zachowania szczególnej ostrożności	244
4. Sytuacje, w których należy zachować szczególną ostrożność	244
5. Stopniowanie obowiązku zachowania ostrożności przez uczestników ruchu drogowego	244
6. Podsumowanie	248
7. Przegląd orzecznictwa	249
Rozdział 5. Zasada prędkości bezpiecznej	253
1. Pojęcie prędkości bezpiecznej i kryteria jej oceny	253
1.1. Uwagi wprowadzające	253
1.2. Okoliczności wpływające na zachowanie prędkości bezpiecznej	254
1.3. Elementy warunkujące prędkość bezpieczną	255
1.4. Czas reakcji kierowcy	255
1.5. Zdolność przewidywania i koncentracja	256
1.6. Infrastruktura drogi, natężenie ruchu i nawyki kierowców	257
1.7. Negatywny wpływ alkoholu	257
1.8. Warunki atmosferyczne (gołoledź)	258
1.9. Przewidywanie skutków lekkomyślnego działania	258
1.10. Czynniki warunkujące wybór prędkości bezpiecznej	259
1.11. Prędkość niebezpieczna – niedostosowanie prędkości do panujących warunków ruchu	260
1.12. Prędkość dozwolona a prędkość bezpieczna	263
1.13. Prędkość powolna	264
1.14. Postawienie zarzutu jazdy z prędkością niebezpieczną	265
1.15. Odpowiedzialność za przekroczenie prędkości dozwolonej	268
2. Prędkość bezpieczna w warunkach jazdy nocnej	270
2.1. Zagadnienia wstępne	270
2.2. Elementy wpływające na drogę hamowania	274
2.3. Widoczność drogi	274
2.4. Prędkość bezpieczna a spowodowanie wypadku	275
2.5. Rola biegłych przy opiniowaniu wypadków popełnionych w porze nocnej	275
2.6. Względna czynna widoczność	276
2.7. Nieoświetlona przeszkoda	277
3. Wpływ jazdy z niewłaściwą prędkością na innych kierujących	279
3.1. Niektóre z obowiązków nałożone na kierującego pojazdem	279
3.2. Gwałtowność hamowania	279
3.3. Zmiana świateł na sygnalizatorze	282
3.4. Bezpieczna odległość pomiędzy pojazdami	282

4. Podsumowanie	284
5. Przegląd orzecznictwa	285
Rozdział 6. Zasada zmiany kierunku jazdy lub pasa ruchu	291
1. Uwagi wprowadzające	291
2. Obowiązki kierowcy w sytuacji zmiany kierunku jazdy lub pasa ruchu ...	291
3. Zmiana kierunku ruchu poprzez skręt w lewo	293
4. Zachowanie szczególnej ostrożności przy zmianie pasa ruchu lub kierunku jazdy	302
5. Tzw. jazda na suwak	308
6. Podsumowanie	309
7. Przegląd orzecznictwa	309
Rozdział 7. Zasada wyprzedzania	313
1. Definicja wyprzedzania	313
2. Prawidłowe dokonywanie manewru wyprzedzania	313
3. Sposoby wyprzedzania	314
4. Obowiązek kierującego przy wykonywaniu manewru wyprzedzania	314
5. Zakaz dokonywania wyprzedzania	329
6. Podsumowanie	336
7. Przegląd orzecznictwa	336
Rozdział 8. Zasada ruchu prawostronnego	339
1. Zagadnienia wstępne	339
2. Realizacja obowiązku jazdy możliwie blisko prawej krawędzi jezdni	339
3. Szczególne wymagania wobec niektórych kierujących pojazdami	341
4. Problematyka realnego niebezpieczeństwa spowodowania wypadku	341
5. Podsumowanie	341
6. Przegląd orzecznictwa	342
Rozdział 9. Zasada pierwszeństwa	343
1. Uwagi wprowadzające	343
2. Podmiot zastosowania zasady pierwszeństwa	343
3. Zakres zastosowania zasady pierwszeństwa	344
4. Pierwszeństwo na skrzyżowaniu	346
4.1. Pojęcie skrzyżowania	346
4.2. Rodzaje skrzyżowań	348
4.3. Podział skrzyżowań ze względu na obowiązującą organizację ruchu	349
4.4. Treść zasady pierwszeństwa na skrzyżowaniu dróg	349
4.5. Zakaz wjazdu na skrzyżowanie	350
5. Pierwszeństwo przy jeździe na wprost	350
6. Pierwszeństwo pomiędzy kierującymi i pieszymi	352
7. Pierwszeństwo pojazdu uprzywilejowanego	375
8. Pierwszeństwo pojazdu szynowego w ruchu drogowym	395
9. Poruszanie się rowerów	399
10. Podsumowanie	399
11. Przegląd orzecznictwa	400
Rozdział 10. Zasada wymijania	405
1. Pojęcie wymijania	405
2. Zasady dokonywania manewru wymijania	405
3. Zachowanie szczególnej ostrożności przy wykonywaniu wymijania	408
4. Podsumowanie	409
5. Przegląd orzecznictwa	411

Rozdział 11. Zasada omijania	413
1. Definicja omijania	413
2. Szczególne wymogi podczas wykonywania manewru omijania	415
3. Zachowanie szczególnej ostrożności przy dokonywaniu omijania	418
4. Podsumowanie	425
5. Przegląd orzecznictwa	425
Rozdział 12. Zasada cofania	427
1. Obowiązki kierującego przy wykonywaniu manewru cofania	427
2. Zakaz wykonywania manewru cofania	436
3. Podsumowanie	436
4. Przegląd orzecznictwa	437
Rozdział 13. Zasada trzeźwości	439
1. Zagadnienia wstępne	439
2. Ocena naruszenia zasady trzeźwości	439
3. Wpływ stanu nietrzeźwości na wymiar kary	452
4. Podsumowanie	454
5. Przegląd orzecznictwa	455
 Część III. Aspekty procesowe i kryminalistyczne dotyczące wypadków oraz kolizji drogowych, a także prowadzenia pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości w ruchu lądowym. Komentarz praktyczny z orzecznictwem	457
Rozdział 1. Rola opinii biegłego	459
1. Biegły w postępowaniu karnym – zagadnienia wprowadzające	459
1.1. Pojęcie biegłego, wiadomości specjalnych i okoliczności uzasadniające dopuszczenie dowodu z opinii biegłego	459
1.1.1. Definicja biegłego. Różnica pomiędzy biegłym, opinią a ekspertyzą	459
1.1.2. Pojęcie wiadomości specjalnych w ujęciu przedstawicieli piśmiennictwa	461
1.1.3. Definicja wiadomości specjalnych prezentowana w judykaturze	461
1.1.4. Okoliczności wskazujące na obligatoryjność dopuszczenia dowodu z opinii biegłego	462
1.1.5. Opiniowanie w sprawach stanu upojenia alkoholowego oskarżonego	464
1.1.6. Szczególna rola biegłych z zakresu techniki i taktyki jazdy oraz rekonstrukcji wypadków drogowych	465
1.1.7. Przegląd orzecznictwa	467
1.1.7.1. Przesłanki naruszenia przepisu art. 193 § 1 KPK. Pojęcie wiadomości specjalnych	467
1.1.7.2. Dowód z opinii biegłego w sprawach o przestępstwa związane z ruchem pojazdów mechanicznych	471
1.1.7.3. Okoliczności obowiązkowego dopuszczenia dowodu z opinii biegłego	474
1.1.7.4. Sytuacje wskazujące na możliwość przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego	480
1.1.7.5. Okoliczności zakazujące powołania biegłego	480

1.1.7.6. Sytuacje wskazujące na brak konieczności powoływania biegłego	484
1.1.7.7. Biegły z zakresu moralności i obyczajowości	487
1.1.7.8. Rola biegłego z zakresu osmologii	488
1.1.7.9. Pozostałe zagadnienia dotyczące przepisu art. 193 § 1 KPK	492
1.2. Podmioty uprawnione do wydawania opinii	495
1.2.1. Zagadnienia wprowadzające	495
1.2.2. Biegli sądowi	496
1.2.3. Biegli <i>ad hoc</i>	497
1.2.4. Instytucja naukowa lub specjalistyczna	497
1.3. Kwalifikacje biegłych	498
1.4. Dokonywanie wyboru biegłego, biegłych, instytucji naukowej lub specjalistycznej	499
1.5. Prawa i obowiązki biegłych	507
1.6. Wyłączenie biegłego w postępowaniu karnym	508
1.7. Powoływanie biegłych z laboratorium kryminalistycznego Policji – uwagi <i>de lege lata</i>	509
1.8. Przegląd orzecznictwa	511
1.8.1. Prawa i obowiązki biegłego. Biegły sądowy oraz biegły <i>ad hoc</i>	511
1.8.2. Obowiązek równego traktowania opinii biegłego sądowego i biegłego <i>ad hoc</i> w postępowaniu karnym	513
1.8.3. Brak możliwości odrzucenia opinii z uwagi na pochodzenie z określonych instytucji	514
1.8.4. Pojęcie rękojmi należytego wykonywania obowiązków biegłego	515
1.8.5. Wyłączenie biegłego	517
1.8.6. Biegły sądowy a funkcjonariusz Policji	526
1.8.7. Przyrzeczenie biegłego	528
1.8.8. Opinie naukowe i specjalistyczne	529
2. Projekt ustawy o biegłych sądowych	532
2.1. Zagadnienia wprowadzające	532
2.2. Okoliczności uprawniające do wpisu na listę biegłych	533
2.3. Zawieszenie prawa do wykonywania czynności biegłego	533
2.4. Przesłanki skreślenia z listy biegłych	534
2.5. Okoliczności uzasadniające wydawanie opinii przez biegłych <i>ad hoc</i>	534
2.6. Zmiany w innych ustawach	534
2.7. Inne podmioty uprawnione do wydawania opinii	535
2.8. Stan prac legislacyjnych	535
3. Wykonywanie czynności przez biegłych i sposoby weryfikacji zastosowanych przez nich metod badawczych	536
3.1. Dopuszczenie dowodu z opinii biegłego	536
3.1.1. Konieczność wydania postanowienia	536
3.1.2. Wyjątek od zasady wydawania postanowień	538
3.1.3. Niezaskarżalność postanowienia o oddaleniu wniosku dowodowego z opinii biegłego	538
3.1.4. Przegląd orzecznictwa	539

3.1.4.1. Konieczność wydania postanowienia przez organ procesowy w celu powołania dowodu z opinii biegłego	539
3.1.4.2. Niezaskarżalność postanowień o dopuszczeniu, jak i nieuwzględnieniu, wniosku dowodowego o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego	541
3.2. Status tzw. opinii prywatnej w procesie karnym	544
3.2.1. Podstawowe informacje	544
3.2.2. Dopuszczalność pozaprocesowych kontaktów obrońców z ekspertami w świetle badań kryminalistycznych	546
3.2.3. Przegląd orzecznictwa	547
3.3. Dobór metod badawczych. Brak możliwości wypowiedzania się przez biegłych w kwestiach winy lub oceny prawnej czynu	553
3.3.1. Zagadnienia wprowadzające	553
3.3.2. Przegląd orzecznictwa	554
3.3.2.1. Dobór metod badawczych	554
3.3.2.2. Wypowiadanie się przez biegłych w kwestiach winy lub oceny prawnej czynu	560
3.4. Próba weryfikacji zastosowanych metod badawczych na podstawie przedstawionego przykładu	563
3.4.1. Problematyka zagadnienia	563
3.4.2. Przegląd orzecznictwa	567
3.5. Kryteria oceny dowodu z opinii biegłego	568
3.5.1. Podstawowe informacje	568
3.5.2. Przegląd orzecznictwa	569
3.5.2.1. Ocena opinii biegłego przez organ procesowy	569
3.5.2.2. Doświadczenie życiowe i zasady logiki w kontekście oceny dowodu z opinii biegłego	576
3.5.2.3. Zasady oceny opinii w kontekście swobodnej oceny dowodów z przepisu art. 7 KPK	577
3.6. Pojęcie opinii niepełnej, niejasnej i sprzeczności w samej opinii	582
3.6.1. Zagadnienia wprowadzające	582
3.6.2. Przegląd orzecznictwa	583
3.6.2.1. Niejasność, niepełność i wewnętrzna sprzeczność dowodu z opinii biegłego	583
3.6.2.2. Niepełność opinii	588
3.6.2.3. Niejasność opinii	591
3.6.2.4. Sprzeczność między opiniami	592
3.6.2.5. Uprawnienia i obowiązek organów procesowych w kontekście opinii niejasnej, niepełnej i sprzeczności między opiniami	595
3.6.2.6. Sytuacje obowiązkowego wezwania przez sąd biegłych na rozprawę przez organ procesowy	605
3.6.2.7. Konieczność wskazania jednej z przesłanek określonych w przepisie art. 201 KPK w celu przeprowadzenia dowodu z opinii nowych biegłych w sprawie	608

3.6.2.8. Poprawność zarzutów apelacyjnych i kasacyjnych w sytuacji złożenia wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego. Prawidłowa podstawa prawna oddalenia wniosku dowodowego z opinii biegłego	611
3.6.2.9. Pozostałe zagadnienia	615
3.7. Najczęstsze błędy popełniane przez biegłych przy wydawaniu opinii	619
3.7.1. Naruszanie zakazów dowodowych	619
3.7.1.1. Podstawowe informacje	619
3.7.1.2. Przegląd orzecznictwa	622
3.7.1.2.1. Zakaz odczytywania zeznań złożonych w charakterze świadka przez osobę, która następnie stała się oskarżonym	622
3.7.1.2.2. Wypowiadanie się przez biegłego na temat wiarygodności zeznań świadków	625
3.7.1.2.3. Pozostałe zakazy dowodowe dotyczące biegłych w procesie karnym	625
3.7.2. Zastępowanie zeznań świadków notatkami policyjnymi	628
3.7.2.1. Zagadnienia wprowadzające	628
3.7.2.2. Przegląd orzecznictwa	629
3.7.3. Otrzymywanie kompletu akt sprawy	635
3.7.3.1. Podstawowe informacje	635
3.7.3.2. Przegląd orzecznictwa	635
3.7.4. Problematiczne aspekty próby wyliczenia prędkości samochodu	635
3.8. Wynagrodzenie biegłego i odpowiedzialność karna za sporządzenie fałszywej opinii	636
3.8.1. Zagadnienia wprowadzające	636
3.8.2. Przegląd orzecznictwa	638
3.8.2.1. Sankcje karne za sporządzenie fałszywej opinii przez biegłego	638
3.8.2.2. Wynagrodzenie biegłego	639
4. Formułowanie pytań do biegłego	644
4.1. Najczęściej występujące błędy w praktyce. Przykłady poprawnie i niepoprawnie zadawanych pytań przez organy procesowe	644
4.2. Ogólne zasady formułowania pytań do biegłych	647
4.3. Konieczność weryfikacji przez prokuratora pytań stawianych przez Policję	647
4.4. Podsumowanie	648
5. Taktyka przesłuchania biegłego na rozprawie	648
5.1. Zagadnienia wprowadzające	648
5.2. Najczęstsze błędy podczas przesłuchania biegłego w procesie karnym	651
5.3. Amerykańskie badania psychologiczne w kontekście oceny wzrokowej	651
5.4. Aspekty taktyczne stosowane niekiedy przez obrońców podczas przesłuchania biegłego i specjalisty na rozprawie	652
5.5. Przegląd orzecznictwa – zaniechanie wezwania biegłego na rozprawę jako naruszenie prawa do obrony	656

6. Problemy dostrzeżone przez Najwyższą Izbę Kontroli	662
6.1. Wydatki budżetowe dotyczące udziału biegłych w postępowaniu jurysdykcyjnym i przygotowawczym. Skargi na przewlekłość postępowania dotyczące opinii biegłych w latach 2012–2014	662
6.2. „Działania oszczędnościowe” niektórych prokuratur w Polsce jako naruszenie zasady niezależności prokuratorów	663
6.3. Brak ogólnokrajowego rejestru ewidencyjnego wydawanych opinii ...	663
6.4. Litewska ustawa o ekspertyzie sądowej jako przykład prawidłowej kontroli kompetencji biegłych i jakości ich usług	664
6.5. Podsumowanie raportu NIK	664
7. Inne postulaty de lege lata i de lege ferenda	665
7.1. Zażalenie na postanowienie o oddaleniu wniosku dowodowego	665
7.2. Przejrzystość, jasność i zrozumiałość opinii	665
7.3. Zasadność wprowadzenia rejestrów opinii opracowanych przez biegłych	666
7.4. Konieczność wyciągania konsekwencji w stosunku do biegłego w sytuacji niezwrócenia akt sprawy lub niewydania opinii w terminie	668
7.5. Wyznaczanie biegłych w kolejności według wpływu spraw	669
7.6. Oddzielenie faktów od domniemań przez biegłego	669
7.7. Zbyt częste sięganie po dowód z opinii biegłego	671
7.8. Niekierowanie spraw do sądu bez jakiegokolwiek oparcia w zgromadzonym materiale dowodowym	676
8. Przegląd orzecznictwa	677
Rozdział 2. Specyfika opiniowania wypadków drogowych	679
1. Czas reakcji kierowcy	679
1.1. Analiza przebiegu wypadku drogowego – uwagi wstępne	679
1.2. Definicja czasu reakcji	680
1.3. Najistotniejsze czynniki mające wpływ na powstanie i przebieg wypadku komunikacyjnego	680
1.4. Podstawowe fazy czasu reakcji	680
1.5. Czas reakcji w zależności od pory dnia, warunków atmosferycznych i rodzaju przeszkody	681
1.6. Czynniki wpływające na czas reakcji	683
1.7. Wpływ układu nerwowego na czas reakcji	683
1.8. Wpływ alkoholu i ośnienia na czas reakcji	684
1.9. Pojawienie się przeszkody w zależności od strony drogi	686
1.10. Pojęcie szczególnej ostrożności w kontekście czasu reakcji	686
1.11. Średni czas potrzebny kierowcy na wykonywanie prostych czynności	687
1.12. Wpływ użytkowania telefonu komórkowego na czas reakcji	687
1.13. Rola biegłego przy analizie wypadków komunikacyjnych w kontekście czasu reakcji kierowcy	689
1.14. Kilka uwag de lege lata	690
1.15. Przegląd orzecznictwa	691
2. Pozostałe czynniki wpływające w istotny sposób na bezpieczeństwo ruchu drogowego	691
2.1. Czynniki związane z drogą i organizacją ruchu	691
2.1.1. Zagadnienia wprowadzające	691
2.1.2. Widoczność w projektowaniu dróg, ulic oraz skrzyżowań	692

2.1.3. Sygnalizacja świetlna, oznakowanie i tzw. uspokojenie ruchu	693
2.2. Czynniki wpływające na bezpieczeństwo ruchu	694
3. Rola biegłego lekarza	695
3.1. Oględziny i otwarcie zwłok (art. 209 § 1 KPK)	695
3.1.1. Podstawowe informacje	695
3.1.2. Przegląd orzecznictwa	699
3.2. Opinie zespołowe	699
3.2.1. Zagadnienia wprowadzające	699
3.2.2. Przegląd orzecznictwa	701
4. Wypadki drogowe z udziałem pieszych	702
4.1. Czynniki wpływające na rozległość obrażeń ciała	702
4.2. Ustalenie prędkości ruchu pieszych	702
4.2.1. Uwagi wprowadzające	702
4.2.2. Prędkość poruszania się pieszych wg <i>K. Kaczmarek</i>	703
4.2.3. Prędkość pieszych na jezdni – wartości średnie wg <i>W. berhardta</i> i <i>G. Himberta</i>	704
4.2.4. Prędkość poruszania się pieszych wg Instytutów ZSRR	706
4.2.5. Prędkość pieszych wg <i>J. Strouhala</i> , <i>K. Kühnela</i> i <i>H. Heina</i>	708
4.3. Podsumowanie	709
Rozdział 3. Pobieranie krwi od osoby w celu ustalenia zawartości alkoholu w organizmie	711
1. Ustalanie stanu trzeźwości	711
1.1. Zagadnienia wstępne	711
1.2. Metody ustalania stanu trzeźwości	712
1.2.1. Uwagi wprowadzające	712
1.2.2. Badanie krwi	713
1.2.3. Metoda Widmarka	713
1.2.4. Metoda enzymatyczna (ADH)	714
1.2.5. Metoda chromatografii gazowej z detekcją płomieniowo-jonizacyjną (GC/FID)	715
1.2.6. Analiza zawartości alkoholu w materiale biologicznym	715
1.3. Podmioty zobowiązane do pobrania krwi do badań	715
1.4. Sposoby pobierania krwi do badania na zawartość alkoholu	716
1.5. Aspekty procesowe dotyczące pobierania krwi i innych czynności dowodowych	717
1.6. Pobieranie krwi na podstawie ustawy – Prawo o ruchu drogowym	719
1.7. Dowód z analizy krwi a pozostałe dowody zgromadzone w sprawie	719
2. Brak podstaw prawnych do rutynowych kontroli trzeźwości (tzw. badań prewencyjnych) kierowców przez Policję w okresie 19.1.2013–31.5.2017	721
2.1. Pismo Rzecznika Praw Obywatelskich do Ministra Zdrowia	721
2.2. Odpowiedź Ministra Zdrowia	723
2.3. Pismo Rzecznika Praw Obywatelskich do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji wraz z odpowiedzią	724
2.4. „Konieczność” dokonania zmian dostrzeżona przez Radę Ministrów	725
2.5. Szczególna „czujność” stron postępowania	725
3. Problematyka dopuszczalności stosowania środków przymusu bezpośredniego	726

4. Przesłuchanie osoby zatrzymanej, będącej pod wpływem alkoholu lub środków odurzających	727
4.1. Podstawowe informacje	727
4.2. Stanowisko judykatury	728
4.3. Opinie przedstawicieli piśmiennictwa	728
4.4. Uprawdopodobnienie okoliczności braku możliwości wypowiedzenia się w granicach określonych celem przesłuchania	730
4.5. Zakaz dowodowy niezupełny bezwzględny	732
4.6. Przegląd orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka ...	733
4.7. Przesłuchanie narkomana jako świadka w procesie	733
4.8. Podsumowanie	736
5. Pomoc adwokata i radcy prawnego – wybrane zagadnienia dotyczące środków przymusu	737
5.1. Status procesowy adwokata i radcy prawnego w sytuacji zatrzymania osoby podejrzanej	737
5.2. Najczęstsze błędy popełniane przy składaniu zażalenia na zastosowanie środków zapobiegawczych (w szczególności podczas tymczasowego aresztowania)	737
5.3. Zgoda na widzenie z klientem – obowiązek czy decyzja uznaniowa organu procesowego?	738
5.3.1. Zagadnienia wprowadzające	738
5.3.2. Zasady udzielania widzeń adwokatom i radcom prawnym (oraz innym uprawnionym podmiotom) na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości	738
5.3.3. Wzajemny stosunek przepisów art. 217 KKW – art. 215 KKW – art. 73 KPK	739
5.3.4. Pozostawianie przez tymczasowo aresztowanego do dyspozycji kilku organów	741
5.3.5. Prawidłowa podstawa prawna wydawania zarządzenia w przedmiocie zgody na widzenie dla obrońców w postępowaniu przygotowawczym oraz jurysdykcyjnym	742
5.3.6. Widzenie z tymczasowo aresztowanym w sądzie	743
5.3.7. Przesłanki orzeczenia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z przepisu art. 439 § 10 KPK	743
6. Przegląd orzecznictwa	743
Rozdział 4. Wpływ alkoholu na organizm człowieka. Analizatory wydechu i problematyka zalegania alkoholu w organizmie	755
1. Definicja alkoholu i jego wpływ na fizjologię człowieka	755
1.1. Zagadnienia wstępne – definicja alkoholu i pojęcia pod wpływem alkoholu oraz czynniki wpływające na jego absorpcję	755
1.2. Tkanka tłuszczowa człowieka a proces wchłaniania	756
1.3. Wpływ stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu na zachowanie człowieka	757
1.4. Zachowanie się uczestników ruchu drogowego pod wpływem alkoholu w zależności od jego poziomu we krwi	758
1.5. Czynniki wpływające na wynik pomiaru zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu	759
1.6. Anormalne zachowania badanego a wynik badania	760
1.7. Wzrost poziomu alkoholu we krwi kierowcy a prawdopodobieństwo spowodowania przez niego wypadku	761
1.8. Definicja picia szkodliwego	762

1.9. Pojęcie uzależnienia od alkoholu	762
1.10. Nadużywanie alkoholu a zmiany psychologiczne i psychiatryczne	763
1.11. Szczególna waga wyjaśnień podejrzanych w sprawach przestępstw i wykroczeń drogowych popełnionych w stanie nietrzeźwości lub po użyciu alkoholu	763
1.12. Inne uwarunkowania wpływające na reakcje kierowcy	765
1.13. Czynniki wpływające na poprawę koncentracji kierowcy	766
2. Analizatory wydechu – prawidłowość ich stosowania, legalizacja i wzorcowanie	767
2.1. Rodzaje analizatorów wydechu	767
2.2. Badanie na zawartość alkoholu w organizmie dokonywane analizatorem wydechu	769
2.3. Protokolarne obowiązki policjanta po sprawdzeniu zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu	770
2.4. Legalizacja a wzorcowanie	770
2.5. Problematyka progowych stężeń zawartości alkoholu we krwi	772
2.6. Niezachowanie odstępu 15 minut pomiędzy dwoma pomiarami przy użyciu alkomatów – wniosek o dowód z opinii biegłego	775
3. Zaleganie alkoholu w organizmie	776
3.1. Uwagi wprowadzające	776
3.2. Stężenie alkoholu resztkowego w wydychanym powietrzu u kobiet i mężczyzn – wyniki przeprowadzonych badań	777
3.2.1. Przedstawione badania w literaturze	777
3.2.2. Przeprowadzone badania własne	780
3.2.3. Podsumowanie przeprowadzonych badań	783
4. Przegląd orzecznictwa	784
Część IV. Wzory pism procesowych	791
1. Udzielenie upoważnienia do obrony przez podejrzanego (art. 83 § 1 <i>in principio</i> KPK)	793
2. Upoważnienie tymczasowe do obrony udzielone przez inną osobę niż podejrzany (art. 83 § 1 <i>in fine</i> KPK)	794
3. Oświadczenie o działaniu w sprawie w charakterze oskarżyciela posiłkowego (art. 54 § 1 KPK)	795
4. Wniosek o wezwanie biegłego celem złożenia ustnej uzupełniającej opinii (art. 201 w zw. z art. 167 KPK)	796
5. Oświadczenie o wstąpieniu w prawa zmarłego oskarżyciela posiłkowego (art. 58 § 1 KPK)	797
6. Wniosek o sporządzenie na piśmie uzasadnienia wyroku i jego doręczenie (art. 422 § 1 KPK)	798
7. Udzielenie substytucji innemu adwokatowi	799
8. Upoważnienie aplikanta adwokackiego	800
9. Upoważnienie aplikanta radcowskiego	801
10. Wniosek o umożliwienie sporządzenia fotokopii z akt sprawy sądowej (art. 156 § 1 zd. 1 KPK)	802
11. Wniosek o sporządzenie na piśmie uzasadnienia podstaw zarzutów (art. 313 § 3 KPK)	803
12. Wniosek dotychczasowego obrońcy z urzędu o wyznaczenie innego obrońcy dla dokonania czynności poza jego siedzibą lub miejscem zamieszkania (art. 84 § 2 zd. 2 KPK)	804

13. Wniosek obrońcy o zezwolenie na porozumiewanie się z podejrzanym tymczasowo aresztowanym (art. 73 § 1 KPK)	806
14. Wniosek o wyłączenie biegłego (art. 196 § 1 i 2 KPK)	808
15. Sprzeciw od wyroku nakazowego (1)	809
16. Sprzeciw od wyroku nakazowego (2)	811
17. Sprzeciw od wyroku nakazowego (3)	812
18. Sprzeciw od wyroku nakazowego (4)	814
19. Wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu toksykologii	816
20. Zażalenie na zatrzymanie prawa jazdy	818
Indeks rzeczowy	823

[Przejdź do księgarni →](#)